

Maria Cybulska

Wykonanie kary pozbawienia prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych [przegląd artykułu Stanisława Waltosia, zamieszczonego w Nr 11(1963) czasopisma "Nowe Prawo"]

Palestra 8/1(73), 57-59

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wygaśnięcie pełnomocnictwa. Mimo że konstrukcja pracy jest w zasadzie tradycyjna, to jednak znajduje się w niej omówienie instytucji pełnomocnictwa arbitrażowego oraz innych form pełnomocnictwa udzielanego przez przedsiębiorstwa uspołecznione.

Przy omawianiu poszczególnych norm i rozstrzygnięć prawnych autor skonfrontował je ze stanem przewidywanym w projekcie kodeksu cywilnego z 1962 r. Ponadto książka zaopatrzona jest w wykaz literatury oraz w indeks rzeczowy.

Orzecznictwo CRZZ w sprawach komisji rozjemczych. Wydawnictwo Związkowe. Warszawa 1963 r., s. 236.

Komisje rozjemcze są jeszcze instytucją młodą, nadal się rozwijającą, wymagającą dalszych usprawnień i doskonalenia form działania, choćby na przykład zmiany systemu rozpatrywania odwołań od orzeczeń zakładowych komisji rozjemczych. W obecnym systemie działalności komisji nie małą rolę odgrywa orzecznictwo zarządów głównych związków zawodowych, pełniących w systemie rozjemczym funkcje instancji odwoławczych, oraz Centralnej Rady Związków Zawodowych, która rozpatruje nadzwyczajne środki prawne, jakimi są skargi Generalnego Prokuratora na prawomocne orzeczenie zakładowych komisji rozjemczych.

Znaczna część decyzji zamieszczonych w zbiorze dotyczy samego postępowania rozjemczego, właściwości zakładowych komisji oraz trybu postępowania przed komisjami. Decyzje CRZZ nie są przytoczone w pełnym brzmieniu, lecz każda z nich została ujęta w postaci tezy i uzasadnienia. Same tezy są zatem zbiorem zasad prawnych ustalonych w orzecznictwie CRZZ, podane zaś części uzasadnienia zawierają argumentację, która wyjaśnia podstawę prawną, a w miarę potrzeby także społeczny sens tych zasad.

W drugiej części zbioru znajdują się decyzje dotyczące stosowania prawa pracy w poszczególnych jego działach, a więc: umowy o pracę (umowa o pracę na okres próbny, zawarcie, przedłużenie i wypowiedzenie umowy o pracę, zmiana warunków umowy o pracę, rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, przywrócenie do pracy, zaliczenie pracownika do kategorii pracowników umysłowych), wynagrodzenia za pracę (wysokość wynagrodzenia, wynagrodzenie za czas aresztowania, premie, potrącenia, odsetki za zwłokę), pracy w godzinach nadliczbowych, urlopów wypoczynkowych oraz ochrony pracy kobiet.

ANDRZEJ WIŚNIEWSKI

PRZEGLĄD PRASY PRAWNICZEJ

Wykonanie kary pozbawienia prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych

to tytuł artykułu Stanisława Waltośa, zamieszczonego w nrze 11 (1963) „Nowego Prawa”.

Jedną z najczęściej orzekanych kar dodatkowych jest pozbawienie prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10.XII.1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434). Z wykonaniem tej kary łączy się szereg problemów.

Pierwszy z nich to zagadnienie, czy art. 31 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu nie utracił swej mocy przez wprowadzenie ustawy z dnia 27.XI.1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295) i rozp. Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z 1.X.1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 295), zwanego popularnie „kodeksem drogowym”. Na podstawie analizy przepisów powołanych aktów ustawodawczych autor dochodzi do wniosku, że art. 31 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu zachował swą moc. Autor podkreśla jednocześnie, że ostateczne wyjaśnienie tego zagadnienia powinno nastąpić w drodze nowelizacji odpowiednich przepisów.

Drugi z omawianych problemów to zagadnienie, kto i w jakim trybie wykonuje wyrok sądowy w części dotyczącej kary pozbawienia prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych. Również i w tej kwestii brak odpowiednich przepisów. Przepisy wprowadzające prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym ograniczają stosowanie przepisów k.p.c. do egzekwowania grzywien, kar pieniężnych, opłat sądowych i kosztów postępowania, a art. 404 k.p.k. stanowi tylko, że sąd przesyła odpis sentencji organom powołanym do wykonania wyroku. Istnieje zatem wyraźna luka w ustawie, brak jest bowiem przepisu, który by wskazywał, kto wykonuje kary orzeczone na podstawie art. 31 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu. Lukę tę — zdaniem autora — należy wypełnić w ten sposób, że organami najbardziej odpowiednimi do wykonania kary pozbawienia prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych będą wydziały komunikacji rad narodowych.

Terminy użyte w ustawie o zwalczaniu alkoholizmu i w ustawie z 1961 r. oraz w „kodeksie drogowym” są różne. Autor podnosi, że różnica terminologii ma swe uzasadnienie. Podczas gdy termin „prawo prowadzenia pojazdów mechanicznych” użyty w art. 31 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu ma sens materialnoprawny, termin „prawo jazdy” użyty w ustawie z 1961 r. i w „kodeksie drogowym” ma znaczenie nie tylko prawnomaterialne, ale także formalnoprawne, oznacza bowiem również dokument, który stwierdza prawo prowadzenia pojazdów mechanicznych. Sąd, orzekając karę dodatkową pozbawienia prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych, orzeka utratę samego uprawnienia, natomiast odebrania dokumentu dokona władza administracyjna wykonująca wyrok.

Ostatnia z nasuwających się kwestii dotyczy obliczania okresu, w którym sprawca pozbawiony będzie prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych. Utrata ta trwa w zasadzie a) przez cały okres odbywania kary pozbawienia wolności (a jeśli nie była odbywana mimo jej orzeczenia — to przez okres do chwili jej darowania lub przedawnienia) plus b) przez właściwy już okres oznaczony w wyroku, biegnący od chwili odbycia kary pozbawienia wolności lub jej darowania albo przedawnienia.

Z kolei powstaje pytanie, jak wykonać karę dodatkową utraty prowadzenia pojazdów mechanicznych w razie skazania tylko na grzywnę jako na karę zasadniczą. Karę dodatkową wykonuje się wówczas natychmiast po uprawomocnieniu się wyroku. Komplikacja następuje wtedy, gdy sąd zamienia grzywnę na areszt w razie nieuiszczenia jej w terminie. Zdaniem autora, w takiej sytuacji nie należy wliczać do okresu utraty prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych czasu wykonywania aresztu zastępczego, gdyż wykonywanie kary pozbawienia wolności nie powinno pochłonąć okresu trwania utraty prawa jako kary dodatkowej.

Dalsza kwestia rodzi się przy warunkowym zwolnieniu osoby odbywającej

karę pozbawienia wolności. Karę taką uważa się za odbytą, jeżeli odwołanie warunkowego zwolnienia nie nastąpi w ciągu 6 miesięcy po upływie okresu próby, tzn. okresu pozostającego do odbycia kary. Według zgodnego stanowiska doktryny utrata prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych będzie trwać wówczas przez okres przebywania w więzieniu plus okres próby plus okres 6 miesięcy i wreszcie plus okres oznaczony w wyroku. Odmienne w tej kwestii stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13.I.1962 r. II Ko 2/62 twierdząc, że „rogląd, iż przy warunkowym zwolnieniu skazany po opuszczeniu więzienia przez cały czas próby odbywa jeszcze karę, jest błędny. Jest to interpretacja niezgodna z rzeczywistym stanem rzeczy, albowiem z faktu istnienia możliwości odwołania warunkowego zwolnienia w okresie próby bynajmniej nie wynika, żeby oskarżony przez cały ten czas odbywał jeszcze karę. Oskarżony odbył karę więzienia i z tą chwilą uważa się karę, na którą został skazany, za odbytą, jeżeli nie nastąpiło odwołanie warunkowego zwolnienia. Decydującą zatem rzeczą jest tu nie fikcja, ale faktyczne odbycie kary”.

Stosunkowo najmniej trudności następuje wypadek zawieszenia wykonania kary. Okres utraty prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych biegnie wówczas od chwili uprawomocnienia się wyroku, a kończy z upływem czasu oznaczonego w wyroku. Jeśli jednak zarządzono wykonanie wyroku, to okresu odbywania kary pozbawienia wolności nie wlicza się do czasu trwania kary dodatkowej (art. 31 § 3 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu).

Powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców

omawia Tadeusz Rowiński w nrze 9 (1963) „Nowego Prawa”.

Sytuacja prawna tego z rodziców, któremu sąd w wyroku orzekającym rozwód nie powierzył wykonywania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, następuje wiele wątpliwości. Chodzi przede wszystkim o to, czy takiemu rodzicowi przysługuje władza rodzicielska nad dzieckiem, a jeśli tak, to w jakim charakterze i w jakim zakresie.

Jednym z atrybutów władzy rodzicielskiej jest uprawnienie do reprezentowania dziecka. Czy zatem powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, który tym samym jest uprawniony do reprezentowania dziecka, oznacza, że drugi z rodziców nie może w pewnych wypadkach działać w charakterze przedstawiciela ustawowego dziecka? Autor posługuje się tu następującym przykładem: Matka dziecka wykonująca władzę rodzicielską nad dzieckiem wychodzi powtórnie za mąż. Mąż matki pragnie przysposobić dziecko żony z pierwszego małżeństwa. Czy ojciec w takiej sytuacji ma prawo do wyrażenia zgody na przysposobienie swojego dziecka?

Zdaniem autora, art. 437 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że ustawodawca w tym przepisie przewiduje powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, natomiast nie przewiduje ani pozbawienia, ani ograniczenia, ani też zawieszenia władzy drugiego. Wynika to z samego tekstu tego przepisu, który nie mówi nic o samej władzy rodzicielskiej, a tylko o jej wykonywaniu. Gdyby zatem sąd w wyroku orzekającym rozwód chciał pozbawić jednego z rodziców władzy rodzicielskiej, to musiałby posłużyć się art. 438 k.p.c., który oisyla do przepisów o pozbawieniu władzy rodzicielskiej. Przesłanką takiego orzeczenia byłyby wówczas okoliczności uzasadniające pozbawienie wła-